

Školní družina při Základní škole Velká Bíteš
Sadová 579

**Školní družina při Základní škole Velká Bíteš, příspěvková organizace
Sadová 579**

Dům her a odpočinku

Vzdělávací program školní družiny

Verze 2

Schváleno pedagogickou radou dne: 24. 6. 2013

Upraveno: 1. 9. 2016

Mgr. Zdeněk Strašák
ředitel školy

Pavla Petrovová
vedoucí vychovatelka ŠD

Obsah ŠVP ŠD při ZŠ Velká Bíteš , příspěvková organizace, Sadová 579

- **Charakteristika ŠD**
- **Cíle vzdělávání ve ŠD** (*Časový plán je každý rok obměňován a uložený v dokumentaci ŠD u vedoucí vychovatelky*)
- **Metody a formy práce**
- **Osobnostní výchova**
- **Materiální a personální podmínky**
- **Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných**
- **SWOT analýza ŠD**
- **Evaluaace a hodnocení**
- **Řád ŠD**

Charakteristika ŠD

ŠD zabezpečuje žákům náplň v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá formou odpočinkových, rekreačních, zájmových i zábavných činností.

Družina pracuje převážně ve čtyřech odděleních, záleží na počtu přihlášených dětí.

Provoz družiny je od 6:00 do 8:00 a po skončení vyučování od 11:30 do 16:30.

Měsíční poplatek je vybírán prostřednictvím ZŠ Velká Bíteš. Platba probíhá dvakrát během školního roku a to v měsíci říjnu a lednu.

Každý měsíc je v družině zaměřený na jedno samostatné téma. Po celý rok s dětmi sportujeme, malujeme, vyrábíme, modelujeme, pracujeme na počítačích, hrajeme si, povídáme, posloucháme pohádky a písničky. Součástí činnosti ŠD jsou zájmové kroužky, které jsou upravovány dle zájmu dětí, např. keramika, tvořivá dílna, sportovní aktivity....

Své výrobky prezentují děti v prostorách družiny, na chodbách ZŠ a v jídelně. Během roku připravujeme drobné dárky k různým příležitostem. Podílíme se také na akcích školy, navštěvujeme výstavy, zúčastňujeme se soutěží, pořádáme krátké společné výlety, sportujeme na hřišti. Spolupracujeme s knihovnou a se SOU J. Tiraye.

ŠD využívá všech zařízení školy, tělocvičnu, školní a dětské hřiště, keramickou dílnu a počítačovou učebnu.

Pitný režim je v družině zajištěn prostřednictvím kuchařek školní jídelny.

Zápis do školní družiny probíhá vždy první školní den od 7:00 – 10:00. Pokud je volná kapacita, mohou se děti přihlásit i v průběhu roku.

Cíle výchovy ve ŠD

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je vést žáka k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti. Rozvíjet základy pro jeho další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí, sebejistotu, základy pro schopnost jednat v duchu lidských a estetických hodnot. Vést žáka k používání otevřené komunikace a spolupráce.

Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- nabízet dětem smysluplné využití volného času
- vychovávat ke zdravému životnímu stylu
- navazovat na získané vědomosti z vyučování a dále je rozvíjet
- posilovat komunikační dovednosti
- rozvíjet u dětí pohybové schopnosti v oblasti jemné a hrubé motoriky
- vytvářet vztah k pohybu a sportování
- podporovat aktivní odpočinek, odstraňovat duševní únavu
- znát pravidla slušného chování a dodržovat je
- vést děti k uvědomování si svých práv a povinností
- učit děti spolupráci a toleranci
- vést děti k samostatnému rozhodování a tvorbě postojů
- učit komunikaci s dospělým i kamarádem
- vést děti k tvořivosti
- rozvíjet kulturně - estetické dovednosti
- rozvíjet kladný vztah k přírodě
- vést k pozitivnímu vztahu k životu bez používání drog a jiných návykových látek
- seznamovat s lidovými tradicemi, vytvářet citový vztah k hodnotám, které vytvořily naši předkové
- rozvíjet u dětí slovní zásobu a fantazii
- cvičit paměť a soustředění

Obsahy a formy činností ve ŠD

Náplň činností ve ŠD je převážně stanoven takto: činnosti pravidelné, příležitostné akce a nabídka spontánních aktivit. Umožňuje odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu, nebo při odpoledním slučování oddělení.

Odpočinkové činnosti zahrnují klidové činnosti po obědě, ale i aktivní odpočinek, kterým kompenzujeme jednostrannou zátěž během školního vyučování.

Příprava na vyučování zahrnuje didaktické hry a další činnosti, jimiž rozšiřujeme poznatky, které děti získaly ve školním vyučování.

Příležitostné akce nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností, patří sem návštěvy výstav, besedy, účast v soutěžích, vystoupení.

Metody a formy práce

- relaxace
- vyprávění, rozhovory, poslech
- práce s textem, časopisy, encyklopedie, pohádky
- pracovní činnosti, vyrábění, práce s různým materiálem
- výtvarné činnosti, kreslení, malování, netradiční techniky
- hry – pohybové, konstruktivní, stolní, společenské, tvořivé, didaktické
- křížovky, doplňovačky, rébusy, kvízy, hádanky
- práce na počítačích, internet, audiovizuální technika
- soutěže, výtvarné a sportovní
- návštěvy výstav
- sběr přírodnin
- ekologické akce, třídění odpadu
- environmentální výchova
- zájmové útvary – kroužky
- skupinové práce
- plnění projektů
- příprava na vyučování
- návštěva knihovny

Osobnostní výchova ve ŠD

Snažíme se připravit každého jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování ho vybavit žádoucími dovednostmi a postoji.

- usilujeme o osobní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti, se zřetelem na jeho celkový rozvoj osobnosti v úzké součinnosti s rodinou
- každé dítě vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby a možnosti a jejich aktivitám vytváříme potřebné podmínky - možnost svobodné volby
- vycházíme ze znalostí dětí, jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace – každé dítě má právo být jiné, má jiné potřeby
- dáváme dětem možnost spoluúčasti na volbě i tvorbě programu, respektujeme právo dítěte na neúčasti nabízené činnosti – právo být pouze pozorovatelem
- respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme děti nesmělé, posilujeme sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, kdo pracuje na úrovni svého osobního maxima, podporujeme u dětí iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii
- posilujeme rozvoj pohybových schopností a zdokonalujeme pohybové dovednosti
- usilujeme o získávání pocitu jistoty a sebedůvěry
- věnujeme zvýšenou pozornost a péči problémovým a zdravotně znevýhodněným dětem

Specifické cíle

Pedagogické pracovnice mají vždy na zřeteli, že proces vzdělávání je pro dítě činností přirozenou, který staví na vnitřní motivaci dítěte. Dítě je pedagogem promyšleně vedeno, ale nepocítuje toto vedení jako vnější tlak, cítí se samostatné a svobodné. Vzdělávací program ŠD vychází ze školního programu, aby se požadavky a pravidla platící pro celou školu aplikovaly v konkrétních podmínkách skupiny dětí.

Realizace činnosti

Při její přípravě bereme v úvahu všechny souvislosti, vzájemné vztahy, ustavičnou proměnlivost a vývoj i skutečnost, že každému dítěti vytváříme takové podmínky, aby si rozvíjelo svůj všestranný potenciál.

Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje dětí, jejich potřebami, zájmem a pedagogickým záměrem. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce.

Bereme v úvahu, že každé dítě má právo být jiné, mít jiné potřeby a rozvíjet se svým tempem.

Snažíme se vycházet z aktuálně formovaných typů učení podle Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu – UNESCO:

- **Učit se znát** (získávat vědomosti o mnoha předmětech, učit se objevovat věci, analyzovat je, přizpůsobovat se novým situacím, vytvářet něco nového, řešit nové problémy)
- **Učit se „jak na to“** (získávat širokou škálu osobních dovedností potřebných pro život, jako je schopnost komunikovat s druhými nebo pracovat jako součást týmu)
- **Učit se žít společně** (rozvíjet porozumění s jinými, poznání, že všichni mají svá práva ale i povinnosti, chovat se k ostatním tak, jak chceme, aby se oni chovali k nám, pracovat společně a řešit problémy konstruktivními způsoby)
- **Učit se být** (rozvíjet vnitřní kvality, žít v souladu s tím, co opravdu považujeme za pravdivé a správné)

Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici čtyři místnosti, je vybavena nábytkem, pomůckami, stolními hrami, stavebnicemi, časopisy, knihovnou, sportovním náčiním, potřebami pro výtvarné a pracovní činnosti. Dále potom video, DVD přehrávač, digitální fotoaparát. Pro sportovní činnosti využíváme tělocvičnu a školní hřiště v areálu školy. Z dalších prostor školy družina využívá učebnu počítačů, tělocvičnu, školní dvůr, keramickou dílnu a hudebnu.

Personální podmínky

Výchovně vzdělávací činnost v družině zajišťují čtyři vychovatelky. Naše zaměření se specializuje na tělovýchovné aktivity, výtvarné a rukodělné činnosti.

Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst, soustavně se vzdělávají na seminářích, z odborných knih a časopisů.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit průběžně věnována zvláštní pozornost. Konkrétní podněty pro práci se žáky budou konzultovány s výchovnou poradkyní školy, popř. s třídními učiteli. Při výběru

aktivit, kterých se tito žáci budou účastnit, bude brán ohled na jejich speciální potřeby.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

SWOT analýza ŠD

Silné stránky

- samostatné prostory ŠD
- dobré materiální vybavení
- možnost využívání dalších prostor školy, tělocvična, hřiště, učebna počítačů, keramická dílna, hudebna
- dostatek financí
- webové stránky
- projekty
- dobré vztahy s vedením školy
- hřiště v areálu školy
- pitný režim
- nabídka zájmových kroužků, např. keramika, tvořivá dílna, sportovní aktivity
- zájem dětí o ŠD
- každodenní pobyt venku za příznivého počasí
- pěkná výzdoba ŠD a chodby
- schopnost a ochota vychovatelek k tvořivosti

Slabé stránky

- nevhodný vztah dětí k vybavení ŠD
- nedostatečná kapacita
- malé prostory na počet dětí ve ŠD
- denní narušení práce ŠD aktivitami školními i mimoškolními
- školní hřiště – lepší vybavení

Příležitosti

- větší spolupráce s rodiči
- rozvoj aktivit pro děti po vyučování
- spolupráce s knihovnou a SOU J. Tiraye
- prezentace

Hrozby

- nekázeň, agresivita, negativní nálada mezi dětmi
- rušná silnice
- malý zájem o informace o ŠD mezi rodiči

- doprava – průběžné odchody dětí na autobus

Evaluační plán

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Provádí je vedoucí vychovatelka i jednotlivé vychovatelky.

Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou splňovány naše výchovně vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Hodnocení

Hodnocení většího, či menšího tématického celku provádíme po skončení, nebo i v průběhu činnosti. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tématické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně, hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Hodnocení z pohledu celého oddělení provádíme dle potřeby. Hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty, své pedagogické působení, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

Řád školní družiny při ZŠ Velká Bíteš, příspěvková organizace

1. Školní družina je umístěna v budově prvního stupně ZŠ. Každé oddělení má vlastní prostory.
2. Provozní doba ve ŠD je od 6:00 hod do 8:00 hod a od 11:30 hod do 16:30 hod.
3. Zápis do ŠD probíhá první školní den od 7:00 do 10:00 hod. Pokud je volná kapacita ŠD je možné děti přihlásit i v průběhu školního roku.
4. Žáka do ŠD přihlašují zákonní zástupci na předepsaném zápisním lístku. **Zápisní lístek vyplní z obou stran, kde na zadní stranu vypíše na každý den hodinu odchodu žáka ze ŠD a napíše, bude-li odcházet sám nebo v doprovodu.**
5. Společně se zápisním lístkem obdrželi zákonní zástupci řád ŠD.
6. Oddělení ŠD se naplňuje do počtu 30 žáků. Po domluvě s vychovatelkou je možné zařadit i žáka, který dochází do ŠD nepravidelně, dle potřeby rodičů. Tyto žáky zapisuje vychovatelka do Docházkového sešitu.
7. Odhlášení žáka ze ŠD je možné v průběhu celého roku, písemnou formou.
8. O přijetí a odhlášení žáka ze ŠD rozhoduje ředitel školy.
9. Ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních.
10. Poplatek za ŠD činí 50,- Kč na žáka a kalendářní měsíc. Poplatek se vrací v případě, že je žák odhlášený ze školní družiny. Platba proběhne dvakrát během školního roku v částce 200,- Kč v měsíci říjnu a 300,- v měsíci únoru, po obdržení variabilního čísla žáka.
11. Docházka přihlášených žáků je povinná. Žáka lze dříve uvolnit na písemnou žádost, která musí obsahovat datum, hodinu odchodu a podpis.
Na telefonické uvolňování nebude brán zřetel.
12. Do dalších mimoškolních nebo mimotřídních aktivit bude žák uvolněn na základě vyplněného zápisního lístku. Za cestu do kroužků, popř. zpět do ŠD nenese vychovatelka zodpovědnost
13. Po ukončení vyučování předá vyučující učitel žáky 1. tříd vychovatelce. Starší děti odchází po vyučování na oběd s učitelkou a potom přichází samy do ŠD. Na chodbách školy je zajištěn pedagogický dozor.
14. Pravidelnou docházku sleduje každá vychovatelka ve svém oddělení.
15. Žáky z končícího oddělení předá vychovatelka do určeného oddělení.
16. Za žáka, který byl ve škole a nedostaví se do ŠD, vychovatelka nenese zodpovědnost.
17. Rodiče jsou povinni vyzvednout své dítě do konce provozní doby ŠD. V případě, že tak neučiní, vychovatelka setrvá s dítětem ve škole do jejich příchodu. Škola si vyhrazuje právo vyžadovat v tomto případě na rodičích náhradu nezbytných nákladů spojených s prodloužením provozu ŠD.
18. Změnu bydliště i další změny ohlásí rodiče písemně vychovatelce.
19. Informace o chování žáků podává vychovatelka rodičům v době konání třídních schůzek nebo v průběhu provozní doby ŠD.
20. Telefonické spojení do ŠD je možné v době provozu ŠD na čísle **566 789 455**.
21. Pro další činnosti ŠD využívá tělocvičnu, školní hřiště, učebnu počítačů a keramickou dílnu. Převlečení na sportovní činnosti si žáci odkládají u ŠD.
22. Žáci ŠD se řídí pravidly řádu školy a řádu ŠD, dodržují bezpečnostní předpisy, se kterými byli seznámeni. Chovají se tak, aby neohrozili bezpečnost a zdraví svoje, ani svých spolužáků.

23. Aktovky si žáci odkládají na příslušné místo ve ŠD. V aktovkách si nenechávají peníze ani jiné cenné věci.
24. V době pobytu ve školní družině není dětem dovoleno jakkoliv manipulovat s mobilním telefonem, nutné hovory zajistí vychovatelka. Za ztrátu nebo poškození škola nenese žádnou odpovědnost.
25. Žáci během pobytu ve ŠD dbají kulturně-hygienických návyků.
26. Žákům není dovoleno opouštět ŠD bez svolení vychovatelky.
27. Vychovatelky organizují program tak, aby umožňoval žákům volbu mezi různými činnostmi v jednotlivých odděleních.
28. Žáci zacházejí s majetkem ŠD šetrně. Každou závadu hlásí vychovatelce.
29. Žák má právo na ochranu před fyzickým nebo psychickým násilím a nedbalým zacházením. Právo na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitne v nesnázích, nebo má nějaké problémy. Právo na vyjádření vlastního názoru, které se ho týká. Svůj názor musí vyjadřovat přiměřenou formou.
30. Ve ŠD je zajištěn pitný režim.

Režim dne ve ŠD

- 11:40 (12:35) - konec dopoledního vyučování, příchod do ŠD
- 11:50 - 13:00 - hygiena, oběd
 - odpočinkové činnosti
- 13:00 - 15:00 - rekreační činnosti
 - zájmové činnosti
- 15:00 - 16:30 - didaktické hry
 - individuální činnosti

Mgr. Z. Strašák, ředitel školy

P. Petrovová, vedoucí vychovatelka